Fontosabb gazdasági események

A román jegybank elnöke szerint az ország gazdasága a második negyedévben is 8 százalék feletti éves szintű GDP-növekedést ér el. Mugur Isărescu emlékeztetett, hogy az első negyedévi növekedés éves szinten 8,2 százalékos volt. A kormányzat a mezőgazdasági kibocsátásban látja az erős növekedés egyik zálogát. Becslései szerint a szektor megkétszerezheti termelését az idén a tavalyi rossz aszályos év után. Isărescu szerint azonban a gyors gazdasági növekedés az ország gazdaságának sebezhetőségét is fokozza, például erőteljesen felhajtja az importot. A gazdaság több tekintetben a túlfűtöttség jeleit mutatja. Állítása szerint veszélyes az az eufória, ami a hitelnyújtási tevékenység rendkívül gyors növekedésében ölt testet. A jegybank igyekszik a veszélyeket csökkentő politikát folytatni, ennek eredménye, hogy a múlt hónapban az infláció kevéssel 8,5 százalék alá esett.

***

A Toyota Motor 2010-ben kezdi meg korszerű, hálózati csatlakozóval ellátott, feltölthető lítium-ion akkumulátorok gyártását vegyes meghajtású elektromos-benzines járműveihez – közölték a cégnél. Egyszersmind azt is bejelentették, hogy a következő néhány évben jelentősen növelik az elektromos autók gyártását. A lítium-ion akkumulátorok – amelyeket ez idő szerint széles körben alkalmaznak a laptopokban – súlyukhoz képest nagyobb teljesítményűek és hosszabb az élettartamuk, mint a hibridautókban és elektromos járművekben jelenleg használt nikkel akkumulátoroknak. Japán első számú autóipari cége már egy évtizede gyártja a Prius nevű hibridautót, és ebből a típusból eddig mintegy 1 milliót értékesített. Márciusban a Daimler is bejelentette: „S" osztályú luxusautóiból hibrid változatot is készít, melybe lítium-ion akkumulátort szerelnek. A legújabb értesüléseink szerint várható, hogy az amerikai General Motors autógyár is alkalmazza a lítium-ionos hibridautó-technológiát.

***

Az utóbbi évtizedben a rakteres terepjárók, a pick-upok valahogy túlléptek klaszszikus besorolásukon, nem csupán munkagépként és áruszállítóként használják őket, hanem egyre többrétű a felhasználásuk. Ma már nem csupán szénabálát szállítanak velük a farmon, mint a kategória megjelenésének hajnalán készült reklámokban láthattuk, hanem egyre többen diszkóba is ilyennel mennek.

Az EuroNCAP – az egyetlen akkreditált szervezet, amely gépjármű-biztonsági teszteket végezhet Európában – arra figyelt fel, hogy ebben a kategóriában nem a biz-

tonság a legfontosabb szempont, annak ellenére, hogy valóban egyre többféle rendeltetést szánnak ezeknek az autóknak.

Az első modellek tesztje során meglepő eredmények születtek, a Nissan Navara mindössze egy csillagot tudott begyűjteni a felnőtt utasok biztonságának műfajában, az Isuzu Rodeo ugyanennél a fejezetnél két csillagot kapott, legjobban a Mitsubishi L200-as teljesített a maga négy csillagával.

Az eredmények láttán a Nissan szakemberei átvizsgálták a Navarát, elsősorban a légzsákok nyitási vezérlését alakították át, és az első teszttől számított két héten belül ismét töréstesztre jelentkeztek. A másodikon már jobb volt a helyzet, a felnőtt utasok biztonsága három, a gyerek utasok biztonsága négy, míg a gyalogosok biztonsága fejezetnél két csillagot kapott a technikailag javított Navara.

Az Isuzunál jóval hosszabb a reakcióidő, ott egyelőre nem a Rodeo feljavításán dolgoznak, hanem átfogó, belső vizsgálatot rendeltek el.

Az EuroNCAP szakemberei továbbra is ahhoz ragaszkodnak, hogy ezen autók biztonsági tesztjét még a gyártás megkezdése előtt végezzék el a gyártók, hogy a piacra dobás pillanatában mind az utasok, mind a gyerekek, mind pedig a gyalogosok szempontjából biztonságos autók kerüljenek az utakra. A szervezet másik kezdeményezése, amelyet az Európai Bizottság is támogat, hogy az egykor munkagépeknek szánt kategóriát szereljék fel elektronikus menetstabilizátor-rendszerekkel.

***

Ezer köbméter földgáz kitermelése jelenleg 210 euróba kerül Romániában, illetve ennek az összegnek a kétszeresét, tehát 420 eurót kell fizetni, ha külföldről vásárolják ugyanazt a mennyiséget. A nemzetközi piacon tapasztalható mozgások a vártnál nagyobb gázáremelést vetítenek előre, közölte a Wirom Gas Romania. A szolgáltató társaság szerint 25 százalékkal kellene drágítani ahhoz, hogy a piaci játékosok működése ne legyen veszteséges.

***

Három hete jelentek meg Romániában a 2013-ig szóló fejlesztési terv első, uniós forrásokból finanszírozott gazdaságfejlesztési pályázatai. A román kiírások hasonlítanak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázataihoz, de van egy lényeges különbség: az itteni kis- és középvállalkozások akár hatvan-hetven százalékos támogatási arányra is számíthatnak. Ezzel szemben Magyarországon csak harminc, legfeljebb ötven százalékos a támogatás. Amíg tehát Magyarországon egy cég 35 milliót nyerhet el egy uniós kiíráson, addig Romániában 70 milliót. Egy békéscsabai vagy debreceni vállalkozásnak ilyenformán érdemesebb a határon túl megvalósítania tervezett beruházását.

***

Az Európai Bizottság jóváhagyta az Erste Bank csoport biztosítási üzletágának felvásárlását. A vevő a Vienna Insurance Group (VIG). Az Erste Bank csoport megválik biztosítási üzletágától, azaz az s Versicherung biztosítótól, a kelet-közép-európai fiókoktól, illetve a BCR biztosítási üzletágtól. A döntést már korábban bejelentették, a brüsszeli jóváhagyásra azonban csak most került sor. Günter Geyer, a VIG vezérigazgatója elmondta: a bizottság döntése után a VIG befejezi az Erste-leányokat érintő akvizícióját. (Az osztrák Erste mellett a tranzakció érinti a cseh, a szlovák, a román, a horvát, illetve a magyar társaságokat is.) A tranzakció teljes vételára a bruttó szerződött díjbevétel 1,2-szerese, 1,45 milliárd euró. A VIG bevásárlásával a régió legnagyobb biztosítója lesz.

***

Júliustól lépett érvénybe a 2007 elejétől bevezetett autóregisztrációs illeték új, immár az Európai Bizottság által is elfogadott adókulcsa. Eszerint az új autók forgalomba íratásához az eddiginél többet kell fizetni, viszont az Euro 1 és 2 környezetvédelmi szabványoknak megfelelő járműveknél alaposan csökken az illeték.

A használt autók esetében a még pár napig érvényes és az új adókulcs közti különbözetet szintén július 1-jétől kezdődően visszafizetik. Pénzügyminisztériumi forrásoknak a napokban tett nyilatkozataiból következtetve azonban ez nem lesz gyors és egyszerű eljárás.

A vonatkozó szabályokat az adókulcs megváltoztatásáról szóló sürgősségi kormányrendeletben rögzítették, melyet az Európai Bizottsággal is egyeztettek, és várhatóan kormányülésen fogják jóváhagyni. Eszerint a visszajáró adókülönbözet törlesztését az adóhatóságnál kell majd kérvényezni, mellékelve az adó befizetését igazoló dokumentumot, illetve a jármű törzskönyvét és forgalmi engedélyét. Az állam legtöbb 45 napon belül fizeti vissza az adókülönbözetet, vagy a kincstár kirendeltségein keresztül, vagy bankszámlán, de nem feltétel nélkül. Ha a kérvényezőnek az állami vagy társadalombiztosítási költségvetések felé tartozásai vannak, azt levonják a törlesztendő adókülönbözetből.

Mint ismert, ezt az adónemet az ország uniós csatlakozásával egy időben vezették be, környezetvédelmi indokokkal, ám olyan számítási kulccsal, melyből első látásra is egyértelmű volt, hogy a belföldi autógyártók és nagykereskedők érdekeit védik vele. Az Európai Bizottság az uniós adótörvénykezéssel is összebékíthetetlennek találta az illetéket, és már tavaly tavasztól egy sor intézkedéssel ösztökéli a román kormányt, hogy vagy változtassa meg, vagy törölje el. Bő másfél év után végül az adókulcs megváltozik a multik kárára és a használt autóban megoldást kereső kisember javára. Az adókulcs megváltoztatása egyben már annak beismerésével is felér, hogy az illeték jogtalanul magas volt, így a visszafizetés módozata sok bőbeszédű nyilatkozatnál ékesebben árulkodik az illetékeseknek a jogállamiságtól távol álló szemléletétől. Ugyanis ha belátnák azt a civilizált helyeken alaptételnek számító

tényt, hogy az állam van az adófizetőért és nem fordítva, akkor kérés és köntörfalazás nélkül visszafizetnék az adótöbbletet, anélkül, hogy az adófizetőt ezért még a bürokrácia útvesztőibe is újra belezavarnák.

***

A Leumi Bank Romania június 16-tól előre fizetett kamatú betétet vezetett be jogi és magánszemélyeknek. A kamat fix, 6 hónapos futamidőnél lejbetétre 11,5%, euróbetétre 5,25%, a betét minimális összege pedig 1000 RON vagy 250 euró lehet.

A pénzintézet közlése szerint a termék elsősorban a kiváló kamat révén hatékony megtakarítási eszköz. Emellett a kamat előre kifizetése révén az ügyfél értéktöbbletet kap, bankbetétjét így nem érinti hátrányosan az infláció. A kamat előre kifizetésének hatása egyenértékű a szintén féléves futamidejű, lejnél 12,2%-os, eurónál 5,4%-os kamatú olyan betétekével, melyek esetén a kamatot a futamidő végén fizetik ki. Az előre adott kamatot a bank az ügyfélnek a betét elhelyezésekor megnyitott folyószámlájára folyósítja, az összeg felvételekor kezelési díjat nem kell fizetni.

Az ajánlat szeptember 30-ig érvényes, a betéteket, a bankrendszer betéteket garantáló alapja által megszabott határértékig az állam garantálja.

***

A bukaresti tőzsde a több napja tartó bukdácsolást követően elérte 2008-as mélypontját – írja a *Ziarul Financiar*. Hiába javult a nemzetközi hangulat, tovább süllyedt a börzeindex. A román tőzsdéről egy hét alatt mintegy 4 milliárd euró párolgott el, az egy év alatt felhalmozott veszteség közel 13 milliárd euró. Gyakorlatilag ha valaki egy héttel ezelőtt 100 ezer eurós befektetést eszközölt, keddig 10 ezer eurós mínuszban állt, míg ha ugyanerre az összegre egy évvel ezelőtt vásárolt részvényeket, a hozamuk 40 ezer euró lenne mínuszban. A tőzsdén forgó tíz (likviditását tekintve) legnagyobb cég papírjainak indexe, a BET a tegnapi kereskedési napon 2,2 százalékot veszített, ezzel másfél éve nem tapasztalt mélypontra került – erre jött rá a szerdai 1 százalékos mínusz. Míg tavaly a vezető részvények mutatója soha nem látott csúcsokat döntött és júliusban elérte a rekordnak számító 11 000 pontot, az azóta eltelt időszakban a BET 40 százalékos veszteséget produkált. Adrian Ceuca, egy kolozsvári brókeriroda igazgatóhelyettese szerint a kedvezőtlen globális adatok, a magas olajár, valamint a szintén magas infláció kedvezőtlenül hat a befektetőkre, ennek köszönhető, hogy az alacsony részvényárak ellenére a külföldi üzletemberek rendre elmaradnak. Bár a keddi kereskedési napon némi élénkülés volt tapasztalható, a tranzakciók összértéke így is 10 millió euró alatt maradt, ami jól mutatja a bukaresti parketten eluralkodott érdektelenséget. A keddi kereskedés abszolút nyertese a Carpatica Bank (BCC) volt, miután bombaként robbant a hír, miszerint a Com-

merzbank tárgyalásokat folytat a román pénzintézet esetleges felvásárlásáról. A hírre reagálva a nagyszebeni pénzintézet papírjai a napközben felhalmozott több mint 3 százalékos veszteséget gyorsan ledogozták, és a kereskedés felfüggesztéséig 15 százalékos pluszt realizáltak, értékük 0,213 lejről 0,253 lejre emelkedett.

***

A romániai bulvársajtó zászlóvivője az eladott példányszám tekintetében egyharmaddal múlja felül négy mértékadó lap eladásait együttvéve. A román lapok auditálását végző iroda (BRAT) adatai szerint a legolvasottabb napilap a *Libertatea* című bulvárújság. Az első negyedévben naponta átlagosan 230 ezer példányt adtak el ebből az újságból, miközben négy mértékadó országos napilapból összesen csak napi 173 ezer kelt el. Ez azt jelenti, hogy egyedül a *Libertatea* 30 százalékkal múlja felül a négy lapot eladásban. A bulvárlapok előretörését bizonyítja, hogy a négy mértékadó lap között szerepel a két legolvasottabb közéleti napilap is, a *Jurnalul Național* és az *Evenimentul Zilei*. Mindkét kiadványnak csökkent a naponta eladott példányszáma a tavalyi év első negyedéhez képest. A *Jurnalul Național*ból tavaly még több mint 81 ezret értékesítettek, az idén viszont már csak 66 ezret adtak el napi átlagban. Az *Evenimentul Zilei* eladása a tavalyi 64 ezres példányszámról 53 ezerre esett vissza. A másik két mértékadó napilap, a *Gândul* és az *Adevărul* értékesítése alig változott, 28 ezer, illetve 24 ezer eladott példányszámon stabilizálódtak. A bulvárlapok növekvő térhódításának másik jele az, hogy az elmúlt két évben két új versenytársa is akadt a *Libertatea*nak. A *Click!* című bulvárlapból közel 120 ezer példányt adtak el az első negyedévben, így ez a lap a második a bulvárlapok piacán a *Libertatea* mögött. Harmadik a *Cancan*, amelyből több mint 92 ezret értékesítettek naponta.

Összeállította: Csomafáy Ferenc